

Hebere vūahú

Vūahú túaró nūhú

Yia túara ho vūahú mu á wa yí zū. B̀anso túara ho ǹon b̀ia tà a Yeesu yi na le l̀onbee l̀è mí síwà yú. O túara ho ǹon ̀a yi b̀era a na à ̀a yí p̀í le Dónbeenĩ b̀io, ká ̀a hení mí sía à f̀ará d̀ĩn, à zūn le b̀io ó o Yeesu wó á po mu b̀io búenb̀uen.

Ho vūahú mu wee zéení le le Dónbeenĩ d̀ĩn mí Za Yeesu wán zéeníanáa miten l̀è ̀a ǹupua á mu vóráa. Le *Dónbeenĩ ni-cúa f̀erowà ó orén b̀io nūhú wi po. O po ho wáayi tonkarowà, á po a *M̀oyiize là a Zozue (1-3).

O Yeesu mu b̀io nūhú wi po le *Dónbeenĩ yankarowà na yánkaa wi. Orén lé ỳa lé le Dónbeenĩ yankaro binbirĩ. Lé b̀un te b̀io le Dónbeenĩ mu wee s̀en ̀a ǹupua b̀è-kora día à k̀ánínáa ̀a mu húmú yi o p̀anká yi. B̀io ó o *Isirayεle ǹipomu f̀ù wee ya hã mui ní l̀è ̀a bà-kuio na le Dónbeenĩ yi, lé b̀un f̀ù wee zéení a Yeesu *Krista na ̀ueé hí b̀io (4-10).

Ho vūahú lii véení wee hení ̀a k̀erèṭewa sía à ̀a wíoka ca mí kuio le Dónbeenĩ b̀io yi. B̀io le Dónbeenĩ ǹipomu f̀ù f̀ará d̀innáa mí síadéro le Dónbeenĩ yi á ho vūahú mu b̀ia b̀io. Ho mún wee k̀arán ̀a ǹupua à ̀a k̀aràfá miten o Yeesu mí dòn yi. Le ̀a fá mí ỳo wo yi, à hĩ mí sía le l̀onbee l̀è mí síwà yi, á f̀ará d̀ĩn f̀úaa mu véení (11-13).

Le Dónbeenĩ d̀ĩn mí Za wán wee b̀ioráa

¹ Le Dónbeenĩ yánkaa ðĩn 6a ñi-cúa fεεrowà wán á bíaráa lè wán bùaawa. Le wó mu pònna cèrèè yi, á le bíoró làa ba mún síiwà boo.

² Εε ká hã làa na kà wán hã pònna vaa véenii, á le ðĩn mí Za wán wee bíoráa làa wεn. Lé le Za mu le ðĩn wán á léraráa mu bío búenbúen. Lé orén le wáa dó mu bío búenbúen níi yi.

³ Orén lé yĩa le Dónbeenĩ cùkú beenĩ wee mi yi. Bío á le Dónbeenĩ karáa lé bún ó orén mún karáa. O buan mu bíowa búenbúen ðĩnía lè mí bíonĩ na pánká wi. Lé orén le Dónbeenĩ ðĩn wán á séraráa 6a nùpua bè-kora día, á 6a wee ce le yahó. Bún món ó o yòó kará ho wáayi le Dónbeenĩ nín-tíani, dén na po mu bío búenbúen.

Le Dónbeenĩ Za po ho wáayi tonkarowà

⁴ Làa bío le Dónbeenĩ Za po poráa ho wáayi tonkarowà, lé kà síi á le yèni na le wee ve làa wo mún po poráa 6a yèni.

⁵ Le Dónbeenĩ ðĩn yí bía làa wáayi tonkaro búí le:

«Fo lé í Za.

Ho zuia ñii wán á í lé mĩn Maá.»*

Le mún ðĩn yí bía bío kà là a búí:

«Ínén á à wé 6àn Maá,

ó orén á à wé í Za.»†

⁶ Ká pãahũ na le Dónbeenĩ tonkaa mí Za kíleso ho ðimíjã yi, á le bía bío kà:

«Ho wáayi tonkarowà búenbúen ko 6a wé bùaaní a.»‡

⁷ A le 6èn bía ho wáayi tonkarowà ðání yi le:

* **1:5** Mí loĩ Lení vùahũ (Psaumes) 2.7 † **1:5** Mí loĩ Samuwεεle cúa-ñun níi vùahũ 7.14 ‡ **1:6** Mí loĩ Làndá zéeniló vùahũ (Deutéronome) 32.43

«Le Dónbeenĩ wee wé à le tonkarowà keń lòn
pinpiró,

le wee wé à le ton-sáwá mu keń lòn dõhũ dennĩ.»§
8 Ká le màhã bía bïo kà mí Za dǎní yì:

«Ûnén Dónbeenĩ, ù béeńĩ díró jii máa fĩ máa mi.
Fo ò pa ù nìpomu bïo lè ho térénló.

9 Fo wa bïo téréńna, fo jina mu bè-kora.

Lé bũn nɔn á ɪnén na lé ù Dónbeenĩ á kúaa ho jiló
ũ jũhũ wán

à zéení le ɪ tà ù bïo.

Lé bũn wéera ù ṣi.

ɪ dó ho cùkú foń á po mi ninzàwa na ká.»*

10 Le pá bĩnía bía bïo kà mí Za mu dǎní yì:

«Mu jũhũ búakánii ká bïo búí ḍĩn yí léra, á ùnén
Nũhũso lé fo léra ho tá,

á lé fo mún léra ho wáayi.

11 Bũn bè-lénńia so búenbúen khíi vé, ká ùnén á à
keń ḅĩn f̣ééé.

Ho wáayi lè ho tá wé è khè lòn ṣĩ-ẓĩnia.

12 Fo ò bi mu lòn báká beenĩ á à bàrá,

mu ù yèrémá lòn ṣĩ-ẓĩnia,

ká ùnén á à ḍĩn làa bïo fo karáa, fo ò keń ḅĩn f̣ééé.»†

13 Le Dónbeenĩ ḍĩn yí bía làa wáayi tonkaro búí le:

«Buee keńí ɪ nín-ṭiánĩ,

fúaa ká ɪ búrá ù zúkúsa ù tá

á ù bò ù zení wán.»‡

14 A ɓa tonkarowà na wee lé ho wáayi ɓèn lé ɓa
yén? Ba lé le Dónbeenĩ ton-sáwá. Le wee tonka ɓa
à ɓa ɓuee séení ɓia á à yí ho ḳãńíló le Dónbeenĩ c̣ṣn.

§ 1:7 Mi loń Lení ṿũahũ (Psaumes) 104.4 * 1:9 Mi loń Lení
ṿũahũ (Psaumes) 45.7-8 † 1:12 Mi loń Lení ṿũahũ (Psaumes)
102.26-28 ‡ 1:13 Mi loń Lení ṿũahũ (Psaumes) 110.1

2

Mi wa dé ho kãniló bïo le sòobéε yi

¹ Lé bũn nɔn á bïo wa ná á wa ko wa ɓua lè wa sòobéε, bèra a na wa yí ví.

² Le Dónbeenĩ ñi-cúa na ho wáayi tonkarowà mà á bïo lé ho tũíá, á nùpue lée nùpue na ɓèn yí bò hã yi, wón yú mu ɓàn lònbee na ko làa wo.*

³ Awa, ká warén mún yí dó ho kãniló na kà ɓàn sii bïo le sòobéε yi, á wa so dà à kãní waten le lònbee na ko làa wɛn yi le? Ho kãniló mu bïo lé o Núhũso mítén á nín-yání buera mu. A ɓia ná mu á zéénia lè warén le ho bïo bon.

⁴ Á le Dónbeenĩ zéénia le bïo ɓa bía bon. Le zéénia mu lè mu yéréké biowa lè mí síiwà na wee zéení le pànká, lè mu ɓiowa wéró pànká na lerén mí bεεre Hácírí wee na ɓa nùpua yi làa bïo le sii vá yi.

Le Dónbeenĩ ñin o Yeesu wán wee kãnínda ɓa nùpua

⁵ Le Dónbeenĩ yí dó ho yĩrón ñimíj ná na wa wee bïo bïo ho wáayi tonkarowà níi yi.

⁶ Le Dónbeenĩ bíoni vūahũ yi, ó o ɓúti yàá túara bïo kà:

«Éε Dónbeenĩ! O nùpue lée wée á fo ò leékaráa o bïo?

O nùpue lée wée á fo ò paráa o bïo?

⁷ Fo wó á ho wáayi tonkarowà bïo ñúhũ wi á po a ho pñn-za dεε yi.

Bũn món á fo ɓínia wó ó o yú ho cùkú lè le yèni,

* **2:2** Le Dónbeenĩ ñi-cúa na le tonkarowà mà: Mu wee bïo o Mɔyĩize lànda bïo ñání yi. Ba zúifùwa cón á le Dónbeenĩ ñin ho wáayi tonkarowà wán á bíaràa là a Mɔyĩize.

⁸ fo bàrá a mu bïo búenbúen ñúhú wán.»†

Bún wee zéení le le Dónbeenĩ wó ó o wi mu bïo búenbúen ñúhú wán, á dèè búí yí ká. Εε ká hã laà na kà wán á wa ðĩn yí máa mi mu.

⁹ Εε ká bïo kà lé bïo wa zú: Le Dónbeenĩ wó á ho wáayi tonkarowà bïo ñúhú wi á po a Yeesu ho pñn-za dèè yi. A hã laà na kà wán á le bĩnía wó ó o yú ho cùkú lè le yèni le lònbee na ó o lá á húrunnáa bïo yi. Le wó mu kà síi bèra a na à le sãamu pànká yi, ò o húmú bïo séení 6a nùpua búenbúen.

¹⁰ Mu bon, mu se à le Dónbeenĩ na léra mu bïo búenbúen, ðio buan mu búenbúen ðĩnía à wé ò o Yeesu kãa le lònbee yi bèra a na ò o bïo ñii sí làa bïo mu lá ko mu wéráa. Le wó kà sii bèra a na à 6a nùpua cèrèè páaní le cùkú yi làa de. Lé o Yeesu wó á 6a nùpua cèrèè wé è yíráa ho kãnílò.

¹¹ O Yeesu lé yia wee wé à 6a nùpua ce le Dónbeenĩ yahó. A bĩa ó o wee wé à 6a ce bán búenbúen làa wo wãa lée Maá ñĩ-kéní zàwa. Lé bún te bïo ó o Yeesu wee veráa 6a lè mín zàwa lè mín hĩnni ká mu ñiyio mía wo yi.

¹² Bïo kà lé bïo ó o bía:

«Dónbeenĩ, ì ì zéení ù bïo lè wàn zàwa lè wàn hĩnni.

Ì ì khòoní fo ù ñipomu búenbúen ðahú.»‡

¹³ O mún bía le:

«Ìnén á à dé ì síi le Dónbeenĩ yi.»

O pá bĩnía bía le:

«Lé wen na páanía wi, ìnén lè 6a zàwa na fo non mi.»§

¹⁴ Awa, á bïo á bán zàwa so lé 6a nùpua binbirí, ó o Yeesu mí bæere mún lá 6a síi, bèra a na ò orén

† 2:8 Mi loĩ Lení vūahú (Psaumes) 8.5-7 ‡ 2:12 Mi loĩ Lení

vūahú (Psaumes) 22.23 § 2:13 Mi loĩ Ezayii vūahú 8.18

mí bæere húmú pànká yi ò o yí ho pànká o *Satāni wán, yia wee wé à ba nùpua hí,

¹⁵ ò o mún kǎní bǎa búenbúen na mu húmú zǎnló lá can lòn wobáaní ba síí wizooní búenbúen yi.

¹⁶ O Yeesu mu cén yí buara wáyai tonkarowà séeniló bǐo yi. Lé o *Abarahaamu m̀̀nmanía ó o wà buée séení.

¹⁷ Lé bǔn ǹ̀n ó o ko ò o láráa mín zàwa lè mín hǐnni síí binbirí, bèra a na ò o dàń wé mín zàwa lè mín hǐnni mu yankarowà nùhúso, á zǔ ba nùpua màkárí, á láayi wi le Dónbeení c̀̀n, à le Dónbeení wé sén ba nùpua bè-kora díá.

¹⁸ A bǐo ó o Yeesu mí bæere kǎa le lònbee yi á kúará khéra, lé bǔn ǹ̀n ó o dà wee séeníáa bǎa búenbúen na ho kúará khénló wee yí.

3

O Yeesu bǐo nùhú wi po a M̀̀yiize

¹ Lé bǔn ǹ̀n á minén wán zàwa lè wán hǐnni na bǐo sǎ le Dónbeení yi, minén na le mún hueekaa à mi níni keń le bǐo yi, mi le mi yilera keń o Yeesu bǐo wán. Lé orén le Dónbeení tonkaa ó o buée wó bǐo wa dó wa síá yi wee bío wéréwéré yankarowà nùhúso.

² Le Dónbeení léra a ò o sá ho tonló mu, ó o mún bò bǐo búenbúen na le le o wé yi, làa bǐo ó o *M̀̀yiize yánkaa wóráa mu lè le Dónbeení nǐpomu.

³ Èé ká a Yeesu màhá ko lè ho cùkú á po a M̀̀yiize, làa bǐo á yia son le zǐi koráa lè ho cùkú á po le zǐi mí bæere bǐo síí.

⁴ Mu bon, zii na wi à nùpue yí son le dén mía. Ká le Dónbeenĩ lé dño bèn wó á mu bño búenbúen wi làa bño mu karáa.

⁵ O Mòyiize yánkaa bò bño le Dónbeenĩ le o wé yi le zii nípomu búenbúen tíahú. Wón lé le Dónbeenĩ ton-sá, á bño ó o wee wé ko mu zéeni le Dónbeenĩ ni-cúa na le è fεε.

⁶ O *Krista mún bò bño le Dónbeenĩ le o wé yi ká wón bèn lé le Za, á le bàrá mí zii nípomu jùhú wán. Bún nípomu so lé warén, ká wa wíokaa henía wa sía wee lòní bño wa dó wa sía yi.

Bĩa dó mi sía le Dónbeenĩ yi khii kerĩ le vūrnà yi

⁷ Lé bún non le Dónbeenĩ Hácírí bía bño kà:

«Ho zuia, ká le Dónbeenĩ wee bño làa mia,

⁸ à mi yí wé lòn nùpua na yí wi ba jí dèe

làa bño á mi wóràa mu ho pãahú na mi kãa á khũaana le Dónbeenĩ jii yi ho tá henĩ yi bño síi.

⁹ A le bía le mĩn òuaawa yánkaa khũaana mí jii yi ho tá henĩ yi

á khéraràa mí kúará

à ba jòn mòn bño mi wó hã lúlúio óúará-jun yi.

¹⁰ Lé bún te bño á le síi cânáa ba yi, á bía bño kà:

Ba nùpua na kà wee pí í bño fεεε, le dǎní na á í wi à ba lá á ba día.

¹¹ Bño le síi cã ba yi, á le báa

le ho lahó na á le wíokaa à ba vūn yi á ba wãa máa zo yi hùúu.»*

¹² Wàn zàwa lè wàn hĩnni, mi pa miten bño, ò o búí hĩa yí wé sí-kohó bǎnso mi tíahú à kãa pí le Dónbeenĩ día, dño wi fεεε.

* **3:11** Mi loń Lení vūahú (Psaumes) 95.7-11

13 Mi wé hení mín sĩa làa wizooní búenbúen, p̄ahũ na wa wi «ho zuia» na le Dónbeenĩ bíá bĩo. Ká mi wé wé mu bèra a na à mi nĩ-kéní woon yí díá míten le mu bè-kohó khà v̄iní, à wé lòn nùpua na yí wi 6a jí d̄eε bĩo síi.

14 Ká wa f̄ará d̄in bĩo wa dó wa sĩa yi wán mu jũhũ búεn̄ii fúaa wa mukān̄i véró, se wa màh̄á páan̄iá sá là a Krista.

15 Làa bĩo mu bíaráa kà síi:
«Ho zuia, ká le Dónbeenĩ wee bío làa mia, à mi yí wé lòn nùpua na yí wi à 6a jí d̄eε làa bĩo á mi wóráa mu ho p̄ahũ na mi k̄aa á khũaana le Dónbeenĩ j̄ii yi bĩo síi.»†

16 Bĩa j̄á le Dónbeenĩ bíon̄i à 6a «k̄aa á khũaana le j̄ii yi» lé 6a yén? Mu so yín̄on̄ bĩa búenbúen na ó o M̄oyiize f̄ó lóráa ho *Ezipite k̄ohũ yi le?

17 Bĩa «le Dónbeenĩ s̄ii c̄á yi h̄a lúlúio búará-j̄un yi» lé 6a yén? Mu so yín̄on̄ bĩa wó mu bè-kora ho tá hen̄i yi á h̄urun b̄in le?

18 A bĩa le «b̄aa le ho lahó na á le wíokaa à 6a v̄ũn̄ yi á 6a w̄aa máa zo h̄ũũ» lé 6a yén? Mu so yín̄on̄ bĩa p̄á á yí bò bĩo le bíá yi le?

19 Wa 6èn m̄on le 6a yí d̄ańna yí zon h̄a v̄ũn̄à lahó mu yi, lé bĩo 6a yí tà yí dó mí sĩa le Dónbeenĩ yi.

4

1 Awa, á bĩo le Dónbeenĩ j̄ii na le dó le wa à zo h̄a v̄ũn̄à lahó na le wíokaa ká làa w̄en pá wi b̄in wa bĩo yi, á mi cén wa pa waten bĩo à wa yí khe ho lahó mu yi.

† 3:15 Mi lorí Lení v̄uahũ (Psaumes) 95.7-8

² Mu bon, dén bín-tente so á wa jí làa bïo á wàn búaaawa yánkaa jínnáa le bïo sii. Ká le bioní mu màhá yí séeníá 6a, lé bïo 6a dó mí sía le bioní mu yi.

³ Ká warén bán ñ zo há vūrnà lahó mu yi, lé bïo wa dó wa sía le bioní mu yi. Ho lahó mu na le bía bïo kà dǎní yi:

«Bìo á ì síi cǎ 6a yi, á ì báa
le ho lahó na á ì wíokaa à 6a vūn yi á 6a wǎa máa
yí hùúu.»*

Pǎahú na le Dónbeení bía mu yi, à bún le léra mu bïo búenbúen vó.

⁴ Le Dónbeení bioní vūahú búí yi á bïo kà lé bïo bía há wizooní bïo hènun ní dǎní yi: «Bìo le Dónbeení sá mí tonló búenbúen vó, á le vūrna há wizooní bïo hènun ní zon.»†

⁵ A bïo kà pá bínía bía: «Ho lahó na á ì wíokaa à 6a vūn yi á 6a wǎa máa yí hùúu.»

⁶ Bía le Dónbeení nín-yání bía le bín-tente mu nɔn yi bán yí zon há vūrnà lahó mu yi, lé bïo 6a yí tà yí dó mí sía le yi. Lé bún te bïo á 6a búí dà à zoráa ho lahó mu yi.

⁷ Lé bún te bïo le Dónbeení bínía dó le wizonle búí, á wee ve làa «zuia». Le wizonle mu ó o *Davide bía dǎní yi lúlúio cèrèè bún món là há bioní na kà, há wa ló wán:

«Ho zuia, ká le Dónbeení wee bío làa mia,
à mi yí wé lòn nùpua na yí wí 6a jí dèè.»‡

* **4:3** Mí loń Lení vūahú (Psaumes) 95.11 † **4:4** Mí loń Bío jíhú búeení vūahú (Genèse) 2.2 ‡ **4:7** Mí loń Lení vūahú (Psaumes) 95.7-8

⁸ Ká a Zozue lá dú mu n̄pomu yahó á ɓa zon hã v̄r̄nà mu lahó yi, se le Dónbeen̄i wãa lá máa b̄n̄i máa b̄io wizonle ɓúí ɓ̄io.

⁹ Lé b̄n̄ n̄n̄ á hã v̄r̄nà na ka lè hã wizon̄i ɓ̄io h̄ɛɲun n̄i v̄r̄nà ɓ̄io á le Dónbeen̄i wíokaa ɓ̄io ká lè mí n̄pomu.

¹⁰ Mu bon, ȳa zon le Dónbeen̄i v̄r̄nà yi, wón mún sá wó wee v̄r̄n̄ làa ɓ̄io le Dónbeen̄i sá à le v̄r̄n̄an̄áa ɓ̄io síi.

¹¹ Awa, á mi cén wa dé sòob̄ɛɛ à wa d̄an̄ zo hã v̄r̄nà mu yi. Mi wa pa waten ɓ̄io à wa h̄īa yí p̄i le Dónbeen̄i ɓ̄io, làa ɓ̄io á wàn ɓ̄ūaawa p̄n̄áa le ɓ̄io ɓ̄io síi.

¹² Le Dónbeen̄i b̄ion̄i wee na le muk̄an̄i binbir̄i, le p̄anká wi làa sòob̄ɛɛ po ho khà-tóni na yara lé hã ɓ̄io ɲun. Le wee zo ɓa n̄upua kh̄īi zoo ɓ̄úe ɓa sía yi. Le ka lòn khà-tóni, á wee f̄t̄aa hã h̄un-ɲúná kh̄īi zoo ɓ̄úe ho s̄an̄b̄an̄iló yi. ɓ̄io ó o n̄upue síi wee vá yi, là a yilera á le b̄ion̄i mu wee z̄ur̄i wéréwéré.

¹³ Mu bè-lén̄nia yi á d̄ɛɛ woon yí sà le Dónbeen̄i yi. Mu ɓ̄úen̄ɓ̄úen̄ d̄in̄ denkh̄ɛɛn̄ á le wee mi. Dén Dónbeen̄i so lé d̄io wa ɓ̄úen̄ɓ̄úen̄ lè wa n̄i-kéni kéni ko wa kh̄īi zéeni ɓ̄io wa wó à na yi.

O Yeesu lé ɓa yankarowà ɲúh̄úso beeni

¹⁴ Wa yú le *Dónbeen̄i yankarowà ɲúh̄úso beeni. Wón kh̄īina zoó ɓó le Dónbeen̄i mí b̄ɛɛre yi yàá. Ba yankarowà ɲúh̄úso beeni mu lé o Yeesu, le Dónbeen̄i Za. Awa, á ɓ̄io wa dó wa sía yi á mi cén wãa le wa wíoka pa ɓ̄io làa sòob̄ɛɛ.

¹⁵ Ba yankarowà ɲúh̄úso beeni na wa yú yín̄ɔn̄ n̄upue na yí dà máa séeni w̄ɛn̄ wa yíd̄amu yi. Orén mí b̄ɛɛre á ho kúará kh̄énlò lè mí síiwà yàá yú làa

bïo warén kúará wee khénnáa, ká arén màhá yí wó bè-kohó yí mən.

¹⁶ A mi wáa wa vá vaa búe le Dónbeenĩ na wee wé mu sãamu yi ká zãníi mĩa wən. Ká wa wó bún, á le è zũní wa màkárí, á à sén wa bè-kora à día. Le è wé mu ho pãahũ na mu ko yi.

5

¹ Ba yankarowà ñúhũso á le Dónbeenĩ léra 6a nùpua tãahũ, ò o wé sá le tonló 6a bïo yi. Orén lé yĩa wee na 6a nùpua mu hãmu le Dónbeenĩ yi, á wee ya 6a bè-kora séndíaró muiní. ² Ba nùpua na yí zũ mu bïo yara, na wee va vĩ, bán ó o yankaro mu zũ bïo, lé bïo ó orén mí bεεre mún lé o yídà.

³ Lé bún bïo yi ó o ko ò o wé ya orén lè 6a zãamãa bè-kora séndíaró muiní.

⁴ Nùpue yí dà máa dé mítén làa yankarowà ñúhũso mítén. Le Dónbeenĩ lé ðïo wee ve o nùpue à dé ho tonló mu yi, làa bïo le vonnáa o *Aaron á dó ho yi bïo síi.

⁵ O *Krista bïo mún ka kà síi. O yí wó mítén làa yankarowà ñúhũso. Lé le Dónbeenĩ dó a ho tonló mu yi, á bía bïo kà nən wo yi:

«Fo lé í Za.

Ho zuia ñii wán á ï lé mĩn Maá.»*

⁶ Le Dónbeenĩ pá bĩnía bía bïo kà:

«Fo lé o yankaro fεεε

là a Mεεkisedεεki bïo síi.»†

⁷ Pãahũ na ó o *Krista hía wi ho tá wán, ó o fióra á 6ón6ónía le Dónbeenĩ lè mí pánká, lè hã yèn-caa, ðïo lá dà wee kãní a mu húmú yi. A bïo ó o liinía

* **5:5** Mí loĩ Lení vūahũ (Psaumes) 2.7 † **5:6** Mí loĩ Lení vūahũ (Psaumes) 110.4

míten, á tà mu búenbúen yi, á le Dónbeenĩ já a floró.

⁸ Bĩo ó o lé le Dónbeenĩ Za mí cúee, ò o pá tà le lònbee búenbúen na yú a yi á keníanáa míten làa bĩo ó ò bèráa le Dónbeenĩ bíonĩ yi.

⁹ Lé bũn tíira a bĩo búenbúen jii, á nɔn á bĩa wee bè o bíonĩ yi búenbúen wé è yíráa ho kãníló na lé le mukãñĩ na máa vé.

¹⁰ Le Dónbeenĩ dó a wó lè ɓa yankarowà jùhũso là a Mɛɛkisedɛɛki bĩo síi.

Héyĩ! Mi yi pĩ le Dónbeenĩ bĩo

¹¹ Bĩo cèrèè wi wa cɔn wa dà à bío o Mɛɛkisedɛɛki mu bĩo dãnĩ yi, ká mu yara zéeníló lònbee màhã wi, lé bĩo mi yí máa wé jĩ mu bĩo à zũn yara fùafùu.

¹² Mi wãa lá ko mi wé ɓa nĩ-kàránlowà, à hàrí lòn zuia mi màkóo pá wi ɓa wíoka kàrán mia lè le Dónbeenĩ bĩo na nín-yání kàránna làa mia. Mi màkóo pá wi mu yoomu yi, mi yí dà máa dí dĩnló na lĩ.

¹³ Yia màkóo wi mu yoomu yi wón ka lòn kúnkúza. O yí zũ bĩo se làa bĩo yí se hueekaró mín yi.

¹⁴ Ɛɛ ká ho dĩnló na lĩ hón lé bĩa dɔn vó te mí dĩnló. Bán fá, á zũ bĩo se làa bĩo yí se hueekaró mín yi.

6

¹ Lé bũn nɔn ó o *Krista nín-yání bĩo na ɓa kàránna làa wen á mi wa dà wán, ká wa va làa yahó o bĩo zũnló yi lòn nùpua na dɔn vó. Bĩo wa zũ vó á mi yí wa bĩnĩ ɓúa kàránló jùhũ: Mu lé à pĩ hã wárá na yí se, à dé ũ síi le Dónbeenĩ yi,

² làa bïo 6a wee wé à ceéráa míten le Dónbeenĩ yahó,* lè le níi bèró 6a nùpua wán, làa bïo 6a ñí-hía á à vèeráa, lè le mónđen cítii bïo.

³ Bún lé bïo wa à wé, ká le Dónbeenĩ tà.

⁴ Mi loń. Ba nùpua 6úi wi bín á yú mu khoomu, le Dónbeenĩ hñn 6a lè mu bè-tentewà cèrèè, 6a mún yú le Dónbeenĩ Hácírí,

⁵ á zū le le Dónbeenĩ bíonĩ se làa sòobéè. Ho ñimíjá na ho yíró á 6a zū pánká bïo.

⁶ Bún 6úen6úen món, à 6a pá bínía wee wé mí bè-kíá, á bïo wáa bíní ì wé á 6a à yèrèmánáa mí yilera lè mí wára bún mía. Bán nùpua so síi ka lè 6a bínía wee 6úèè le Dónbeenĩ Za ho *kùrùwá wán, á wee zuań wo yi 6a nùpua ylo yi.

⁷ Hen ká ho vlohó wee tè wé se ho tá wán ò o vòro ñínlò be wé se, à le Dónbeenĩ dú6ua ho tá mu yi.

⁸ Ká lé hā kíkara lè le jí-kora wee sà ho wán, se ho tá mu cñnú mía. Le Dónbeenĩ hía dánkání ho, á mu véení ká ho ò cñí.

⁹ Wán zàwa lè wán hñnni na wa wa làa sòobéè, hàrí ká wa wee bío ká síi, á wa pá láa mu yi le mi bò ho wā-tente, hñn wee va ho káníló lahó yi.

¹⁰ Le Dónbeenĩ térénna, le yi máa sà mi bè-wénia yi, làa bïo mi zééníánáa le mi wa làa de. Le séení na mi wó, làa ñño mi pá lan wee wé 6a kèrètíewa ñání yi á le zū.

¹¹ Ká wa màhã wi à mi ñí-kéní kéní ca mi kuio fúaa mu véení, bèra a na à bïo mi dó mi sía wee lòní à wé à ñii sí.

¹² Mi cén wáa yí dí parí, ká mi wé lè 6a nùpua na wee dé mí sía le Dónbeenĩ yi fèèè bïo síi, à yíráa bïo

* **6:2** Le Dónbeenĩ bíonĩ vñnna 6úi yi á mu bíá le: Lè hā bátèèmuwa.

le dó mí jii le mí ì na.

Le Dónbeenĩ dó mí jii à le máa yèrémá le

¹³ Bǐo le Dónbeenĩ hĩa dó mí jii nɔn o *Abara-haamu yi, á le báa lè mí yèni, lé bǐo á nùpue na po le á le è báaráa yèni á mía.

¹⁴ Bǐo kà lé bǐo le bía: «Ūuu, ǐ ì wé mu bè-tentewà cèrèè làa fo, ǐ ì wé á ũ m̀̀nmanía á à wé boo làa sòobéé.»†

¹⁵ O o Abarahaamu ɔ̀n hã mi sǐi pannáa bǐo le Dónbeenĩ dó mí jii le mí ì wé, á le wó mu nɔn wo yi.

¹⁶ Ká ɔa nùpua le mí ì báa, à ɔa báa là a ɔúi na po ɔa yèni, á nùpue mún máa wé bǐnǐ kán bǐo ɔa báa jii wán.

¹⁷ Làa bǔn sǐi á le Dónbeenĩ mún wi à bǐa le dó mí jii le mí ì wé lè mu bè-tentewà à zǔn kǐnkǐn le le è wé mu. Lé bǔn te bǐo le báa á bò bǐo le dó mí jii le mí ì wé wán.

¹⁸ Mu bon, mu bǐowa bǐo jɔn mu na yí máa yèrémá á le Dónbeenĩ yí máa fi sabéré yi. Awa, á warén na pǎ mu bǐo ɔúenɔúen á sǐa hã làa sòobéé wíokaa wee dé wa sǐa lòní bǐo le Dónbeenĩ dó mí jii le mí ì wé.

¹⁹ Bǐo wa dó wa sǐa wee lòní lé bǔn ɔuan wen dǐnía vǐnvǐn le Dónbeenĩ yahó, á wó á wa dàrina cúaa ho pǔnsò-beení na sankaa hã pǔnsòni bükú lè hã cúa-jɔn, á yòó zon le *sòobá-lùe ɔ̀n binbiriso yi.

²⁰ Dén sòobá-lùe ɔ̀n binbiriso so ó o Yeesu zon yi dú wa yahó warén wa bɛere bǐo yi. Mu bon, lé orén lé ɔa yankarowà jùhũso f́́́e là a nǐi na ɔa le Melekisedeki bǐo sǐi.

† **6:14** Mi lorĩ Bǐo jùhũ ɔúeeníi vùahũ (Genèse) 22.16-17

7

O Melékisedeeki lé o béε, á lé le Dónbeenĩ yankaro

¹ O Melékisedeeki mu lé ho lóhó na 6a le Salεemu béε, á mún lé le Dónbeenĩ na wi mu bío búenbúen jũhũ wán yankaro. Pãahũ na ó o *Abarahaamu hĩa tá hĩa hĩa lè 6a bá-zàwa á dàrna 6a, á bío ó o binĩa wee buen, ó o Melékisedeeki lée sã a yahó, á dúbuua wo yi.*

² A bío ó o *Abarahaamu yú hĩa hĩa téenii bàn cúa-pírú nii ó o non o Melékisedeeki yi. Le yèni mu kúará le «térénló béε». A bío ó o lé ho Salεemu béε, bún kúará le o lé ho «héerà béε».

³ Bàn maá lè bàn nu á nùpue yí zũ. Nùpue yí zũ a nonkãni cεenii. O teró bío yí bía yí mɔn, ó o húmú bío mún yí bía yí mɔn. O bío bonmín lè le Dónbeenĩ Za bío: O lé o yankaro fεεε.

⁴ Mi loĩ bío ó o Melékisedeeki mu bío jũhũ wiráa. Hàrí wán búaa Abarahaamu bío na ó o yú hĩa hĩa téenii bàn cúa-pírú nii á wón non wo yi.

⁵ O nii na 6a le *Levii mɔnmània na lé 6a yankarowà ó o Mɔyize làndá non le nii yi le 6a wé fé o *Isirayεele nĩpomu bío na 6a wee yí bàn cúa-pírú nii. O o Isirayεele nĩpomu mu jɔn lè bàn zàwa, lé bío á bán nonkãni mún can o Abarahaamu yi.

⁶ Ká a Melékisedeeki wón nonkãni yí can Levii yi, ò o Abarahaamu màhã pá non bío ó o yú bàn cúa-pírú nii wo yi. O Melékisedeeki mu dúbuua o Abarahaamu na le Dónbeenĩ dó mi jii non yi.

⁷ A wa zũ kénkén le yĩa wee dúbuua wón bío jũhũ wi po yĩa 6a wee dúbuua yi.

* **7:1** Mi loĩ Bío jũhũ búεenii vũahũ (Genèse) 14.18-20

⁸ O Levii nùwā, bĩa ó o Isirayεele ñipomu wee na bĩo 6a wee yí 6àn cúa-pírú níi yi, bán léé nùpua, 6a wee hí. Ká a Mεlekisedεeki na ó o Abarahaamu nɔn mí bĩo 6àn cúa-pírú níi yi, wón yĩo wi lua làa bĩo le Dónbeenĩ biónĩ vūahú bíaráa mu.

⁹ O Levii nùwā lé bĩa á mu bĩo 6àn cúa-pírú níi wee na yi. Εε ká bĩo ó o Abarahaamu na lé 6àn 6úaa á léra mu, bũn wee zéeni le orén Levii mún wǎa léra mu.

¹⁰ Mu bon, pǎahú na ó o Mεlekisedεeki sǎ a Abarahaamu yahó yi, ká a Levii ðĩn yí ton. Εε ká mu pǎahú ká a wi mún 6úaa mu yi.

¹¹ O Isirayεele ñipomu *lándá yi, ó o Levii zĩ-ñúhú lé hĩa ho yankaró tonló bĩo sǎ yi. Ba lé 6a yankarowà là a *Aaron bĩo síi. Εε Ká 6a yankaró tonló ñii màhǎ yí sú. Lé bũn nɔn á yankaro veere 6úí ló na ka là a Mεlekisedεeki bĩo, wón yí ló Aaron nɔnkāni yi.

¹² Ká ho yankaro tonló hĩa yèrémáa, se ho lándá mún ko ho yèrémá.

¹³ Yia hǎ bióní mu bía ðání yi 6àn zĩ-ñúhú nùpua yí wó yankarowà yí mɔn.

¹⁴ Wa zĩ le wón na lé wa Núhúso á ton o *Zu-daa zĩ-ñúhú yi. A bĩo ó o Mɔyiize wee bío 6a yankarowà bĩo, ó o 6èn mún yí bía bĩo 6úí ho zĩ-ñúhú mu ðání yi.

O Yeesu lé o yankaro là a Mεlekisedεeki bĩo síi

¹⁵ A bĩo wǎa wíokaa nɔn ó o yankaro mu bĩo wee ceráa lé bĩo kà: O yankaro 6úí ló á ka là a Mεlekisedεeki bĩo síi.

¹⁶ O yí wó yankaro làa bĩo 6a nùpua bòráa mu bĩo síi. O wó a yankaro le mukānĩ na wi o yi na máa vé máa mi bĩo yi.

17 Bïo kà lé bïo le Dónbeenĩ bíonĩ vūahũ bía:
«Fo lé o yankaro fέεε
là a Μελεkisedεεki bïo síi.»†

18 Le Dónbeenĩ khínía ho nín-yání làndá yi, lé
bïo ho pànká mía, ho bïo ñúhũ mía.

19 Ho làndá mu lá yí dà máa wé á nùpue máa
térén le Dónbeenĩ yahó. Ká hã làà na kà wán á bïo
wa dó wa sía yi wee lòní bũn òèn wíokaa sūaaní.
Lé bũn pànká yi á wa wee dàń vá vaa búeráa le
Dónbeenĩ yi.

20 Mu yínǎn bũn mí dòn. Le Dónbeenĩ báa mu
ñii wán. Bia ká bán wó ɓa yankarowà à le yí báa
bïo.

21 Ká a Yeesu wón le Dónbeenĩ wó là a yankaro,
á báa bò mu wán làa bïo kà:
«O Ñúhũso á báa mu ñii wán,
á máa bĩní máa yèrè má mi ñii.
Fo lé o yankaro fέεε.»‡

22 Lé bũn nǎn á le páaní na ó o Yeesu wó á le wi
warén lè le Dónbeenĩ pāahũ á sūaaní ðio lè ho
yahó.

23 Bïo pá bínía wee sanká mu mín yi lé bïo kà: 'Ba
yankaró cèrèè khíina, lé bïo mu húmú yí máa día à
ɓa sá lén.

24 Εε ká bïo ó o Yeesu ù keń bĩn fέεε, á ñi-veere
máa lá a lahó o yankaró tonló yi.

25 Lé bũn nǎn ó o dà wee kánínáa bía wee vá
ɓuee ɓúe le Dónbeenĩ yi orén pànká yi. Mu bon,
o Yeesu mu wi fέεε, á wee fio le Dónbeenĩ yi ɓa bïo
yi.

26 Á wón yankarowà ñúhũso so na lé o Yeesu
lé yía á ko làa wɛn. O wee ce le Dónbeenĩ yahó,

† 7:17 Mi loń Lení vūahũ (Psaumes) 110.4 ‡ 7:21 Mi loń Lení
vūahũ (Psaumes) 110.4

o bè-yáanii mía, fiani mía wo yi, o yí máa páanii làa bè-kora wérowà. Le Dónbeenĩ bàrá a mu bïo búenbúen ñúhũ wán.

²⁷ O màkóo mía ò o ya muini làa wizooní mí bè-kora bïo yi lè 6a zãamáa bè-kora bïo yi làa bïo 6a yankarowà ñúnása na ká wee wéráa mu bïo síi. Le muini ó o yan cúekúee mí dòn á mu vóráa, á lé orén míten mún wó le muini mu yia.

²⁸ Ba yankarowà ñúnása na 6a wee ñin o *Moyiize làndá wán à kúeeráa, bán dà à va à ví. Ká ho *làndá bèró món á le Dónbeenĩ báa á bàrá mí za wó là a yankaro, wón na bïo búenbúen ñii sú f̄εεε.

8

O Yeesu lé 6a yankarowà ñúhũso

¹ Bïo wa le wa à bïo búenbúen á bïo ñúhũ wi po bïo ká lé bïo kà: Ba yankarowà ñúhũso na bïo bíá ká lé yia á warén yú. O yóó kará ho wáayi le Dónbeenĩ na dà mu bïo búenbúen ñin-tiáni.

² O wee sá mí yankaró tonló mu le *sòobá-lùe yi hã p̄nsòni bùkú binbirĩ yi, hã á nùpue yí tá, lé o Nùhũso Dónbeenĩ míten tá ho. Nùpue yí tá hón.

³ Yankarowà ñúhũso lée yankarowà ñúhũso á léra, bèra a na ò o wé wé mu hãmu, à ya hã muini na le Dónbeenĩ yi. Awa, á warén yankarowà ñúhũso 6èn mún ko ò o yí bïo búii à hã lè le Dónbeenĩ.

⁴ O lá wi ho tá wán, se o yàá lá máa wé yankaro. Lé bïo 6a búii wi vó á wee hã le Dónbeenĩ làa bïo ó o *Moyiize làndá bòráa mu.

⁵ Bán yankarowà ñúnása so tonló na 6a wee sá lé ho binbirĩ so na wi ho wáayi 6àn khãkhãnáamu.

Mu bon, p̄ahũ na ó o M̄oyiize h̄ia ko ò o búaká tá h̄a p̄onsòni búkú yi, á le Dónbeenĩ bía n̄on wo yi: «Loĩ, wé mu búenbúen làa b̄io á ĩ zéeníanáa mu n̄on foñ le búee wán.»*

⁶ Ká h̄a làa na ká wán ó o Yeesu wón le Dónbeenĩ kàràfáa ho tonló yi. Ho b̄io j̄uhũ wi làa sòobéé, lé b̄io le páanĩ na ó o b̄ò le Dónbeenĩ lè 6a n̄upua p̄ahũ á s̄uaaní s̄uaaní ðio lá wi lè ho yahó, lé b̄io á b̄io le Dónbeenĩ dó mí j̄ii le mí ì wé è na wen le páanĩ mu yi bún s̄uaaní b̄io lè ho yahó.

Le Dónbeenĩ dó mi j̄ii le mí ì b̄è le páanĩ finle

⁷ Ká le *páanĩ na le Dónbeenĩ b̄ò lè ho yahó á f̄ianĩ lá mía yi se le lá máa b̄inĩ máa b̄è páanĩ búí.

⁸ Εε ká lé b̄io le Dónbeenĩ n̄ipomu wó khon làa de á n̄on le bíaráa b̄io kà:

«Mi loĩ, lé ínén Nuhũso Dónbeenĩ bía b̄io kà:

P̄ahũ búí khii dã, ká ĩ b̄è le páanĩ finle

là a *Isirayεele n̄ipomu, là a *Zudaa z̄i-j̄uhũ n̄ipomu.

⁹ Dén páanĩ so á à wé mí ðon làa ðio á ĩ b̄ò lè 6àn 6ùaaawa

p̄ahũ na á ĩ tò 6a níi wán lóráa ho *Ezipite k̄ohũ yi.

Bán yí b̄ò b̄io wa bía tò wán yi.

Lé bún te b̄io á ĩ b̄èn mún p̄á 6a día, lé ínén Nuhũso bía mu.

¹⁰ B̄io kà món le páanĩ na á ínén Nuhũso á à b̄è là a *Isirayεele n̄ipomu lé ðio kà:

Ì ì wé á 6a wé è leéka ĩ làndáwá b̄io,

ĩ ì dé h̄a 6a s̄ia yi. Lé ínén Nuhũso bía mu.

Ì ì wé 6àn Dónbeenĩ,

á 6arén ñ wé ĩ n̄ipomu.

* 8:5 Mi loĩ Léró v̄uahũ (Exode) 25.40

11 Nùpue máa b́níní máa kàrán mín za tàá mí ninza
le 6a tà ínén Nùhúso b́io,
lé b́io 6a búenóúen á à tà í b́io,
à lá 6a nǐ-ḱia yi lii óúe 6a háyúwá yi.

12 I ì sén 6a bè-kora á à díá,
á máa b́níní máa leéka 6a wékheró b́io hùúu.»†

13 B́io le Dónbeenǐ wee b́io le páanǐ finle b́io, b́un
wee zéení le le càtío le páanǐ na bò lè ho yahó làa
dà-kínle. A b́io léé b́io 6èn h́ia ḱina, se mu ká ho
v́iló.

9

Le nín-yání páanǐ bèró

1 Le páanǐ na bò lè ho yahó á làndáwá wi
wee kàrán 6a nùpua làa b́io le Dónbeenǐ wee
b́uaanínáa. A 6a nùpua lè le Dónbeenǐ mu fémínló
lahó mún wi ho tá wán.

2 Mu bon, h́a pónsóni bùkú á tá mu b́io yi, á
káana lè h́a cúa-ɲun. A ho nín-yání laho na 6a wee
ve làa sòobá-lùe lé b́in á le fintá-cúaa, lè le tàbárí
na ho búurú na b́io sá le Dónbeenǐ yi wi wán, á zoó
wi yi. 3 A ho ɲun ní laho lé h́a 6a le *sòobá-lùe 6àn
binbiriso.

4 Lé hón laho so á mu b́io na sámu sí ćínǐ
dèe na wó lè ho sánú b́io ćéera yi, á le páanǐ
bonkonǐ na mání lè le yahó wó lè ho sánú zoó wi
yi. Dén bonkonǐ so á le dèe búí wi yi á mu b́io na
6a le *maanɛ wi yi. O o *Aaron b́un-za na sà h́a
vónna mún wi le bonkonǐ mu yi, à séení h́a hue-
penlenwà, h́a le páanǐ làndáwá na le Dónbeenǐ
nón o *Móyiize yi á túara wán.

† 8:12 Mi loń Zeremii v́uahú 31.31-34

⁵ Le 6onkonì mu 6àn ñúhũ á ho wáayi tonkarowà na 6a le Serubēnwa wi yi, á wee zéení le Dónbeenì cùkú. Ba mía tàró pon le 6onkonì mu ñi-pεε yi, bín na 6a nùpua bè-kora wee sèn díá yi. Εε ká bűn bíoró p̄ahũ yínón hĩa kà.

⁶ Lé làa bűn á hĩa sĩa mu bàrákaráa. A le *sòobá-lùe lé bín le *Dónbeenì yankarowà wee zoo sá mí tonló yi làa wizooní.

⁷ Ká le sòobá-lùe 6àn binbiriso dén lé 6a yankarowà ñúhũso mí dòn wee zo le yi. O wee zo bín le cúekúee le lúlúure yi lè 6a bùaa na ó o fűaana cāni, à zoo na le Dónbeenì yi orén mí bεere bè-kora séndiáró bño yi, lè le Dónbeenì ñipomu na ká bè-kora séndiáró bño yi.

⁸ Le Dónbeenì Hácírí wee zéení mu le ká le sòobá-lùe wi bín wà, á se le sòobá-lùe 6àn binbiriso ñii yí dà máa hén.

⁹ Bűn bñowa so wee zéení bño wee wé hĩa làa na kà wán bño. Mu wee zéení le mu hāmu na 6a nùpua wee wé, lè hĩa muiní na 6a wee ya yí dà máa wé á 6a máa téréen le Dónbeenì yahó.

¹⁰ Mu lé 6a nùpua mí dòn *làndáwá na 6a bò ho dñnló, lè mu bè-ñunii, làa bño 6a wee sεεka lè miten dñní yi. Hĩa làndáwá mu kera bín fűaa p̄ahũ na le Dónbeenì yèrémáa mu bñowa yi.

O Krista lé mu bè-kora séndiáró muiní yia

¹¹ O *Krista 6uara 6ueé wó 6a yankarowà ñúhũso bèra a na wa yí mu bè-tentewà. Le lùe na ó o sá mí yankaró tonló yi dén ñii mún sú po hĩa p̄nsòni bùkú na yáania tá ho tá henì yi. Le yínón dèe na á nùpua tá. Le bño yí sã ho dñmĩná yi.

¹² O Krista zon le Dónbeenì *sòobá-lùe 6àn binbiriso yi le cúekúee mí dòn á mu vóráa. Mu yínón

bà-kùio cāni ó o zonnáa, lé o kùrú cāni lé ðio ó o zonnáa, á wee kânínáa 6a nùpua féeε.

13 O nòn-zúnle na 6a wee cǐi sǎni na 6a wee kúee mu numu yi à wǎa lè 6a nùpua na yí máa ce à héha là a *Mɔyiize làndá, lè 6a kókówá lè 6a dāani cāni, lé bǔn wee ceé 6a à héha lè ho làndá mu.

14 Ká bǔn wee wé kà síi, se o Krista cāni dén bǐo 6èn wíokaa yóó po bǔn. Le Dónbeenǐ Hácírí pánká yi ó o Krista mu tà nɔn mítén á wó a muini yǎa na á fiani máa yi. O cāni lé dén á à ceé wa yiwa hǎ wára na wee 6ua wen varáa mu húmú lahó yi yi, bèra a na à wa dàni sá na le Dónbeenǐ na wi féeε yi.

Le cāni lé le páanii na bò fimini

15 Lé bǔn nɔn o *Krista bòráa le *páanii finle le Dónbeenǐ lè 6a nùpua pǎahǔ. O húrun á feníanáa 6a nùpua mu bè-kora na 6a wó le nín-yání páanii pǎahǔ, à bia na le Dónbeenǐ von dàni yí hǎ kǐa na máa vé, hǎa bǐo fèra bía día.

16 Nùpue mónđen ni-cúa bǐo hǎa wee bío, se 6ànso húrun.

17 Mu bon, hen ká yǎa mà hǎ ni-cúa mu húrun, à hǎ bǐo màhá wé le sòobée. Lé bǐo ká a yǐo wi lua, à hǎ ni-cúa mu bǐo máa wé here.

18 Lé bǔn yáa nɔn le cāni kúaará á bòráa le nín-yání páanii.

19 Bǐo ó o *Mɔyiize kàráanna hǎ làndáwá á nɔn o *Isirayεele nǐpomu búenbúen yi vó, ó o lá 6a nòn-zàwa lè 6a kókówá cāni na ó o cǔn, á bò mu numu wán. O o lá le vǐndè-za na 6a le *izoo pu lakahó, lè ho yènsé muhǔ, ò o wee wǎa hǎ làndáwá vǔahǔ, lè 6a nùpua búenbúen

20 ká a bío bǐo kà: «Dìo kà lé le páaní na le Dónbeení bò nòn mia bǎn cǎni.»*

21 Làa bǔn síi, ó o mún wǎana hǎ pǎnsòni bükú lè hǎ sǎa na wi ho yi búenbúen.

22 Ho làndá vǔahǔ yi á mu yáá bíá le mu bǐo búenbúen wee ceé lè le cǎni, le ká cǎni yí kúaará á bè-kora yí dà máa sén máa díá.

O Krista nòn miten le cúekúee mu wóráa

23 Awa, Ká bǐo wi ho wáayi bǎn khǎnkhǎnámumu wee ceé là a *Moyiize làndáwá, á mu bǎn binbiriso ko mu ceé làa bǐo sǎaaní sǎaaní bǔn.

24 O *Krista yí zon hǎ pǎnsòni bükú na ǎa nùpua tá yi. Hón bükú so lé hen na le Dónbeení wi yi bǎn khǎnkhǎnámumu, ká ho yínón horén mí bεεε. Lé ho wáayi ó o Krista yòora á yòó ðǎn le Dónbeení yahó wee yanka le wa bǐo yi.

25 Làa lúluúio á le *Dónbeení yankarowà nùhǔso beení wé zo le sòobá-lùe bǎn binbiriso yi lè ǎa bùaa na ǎa fǔaana cǎni. Ká a Krista wón yí máa wé zoo ya míten làa muini fεεε.

26 Ká a lá wee wé bǔn fεεε, se o lò lá wé è be fεεε à lá ho ðímíjǎ lénló pǎahǔ buee búe ho zuia yi. εε ká hǎ pǎnna vaa véení, ó o Krista búara le cúekúee mí ðòn á bueé wó míten lè le muini yǎa á bóráa mu bè-kohó nùhǔ.

27 Nùpue léee nùpue á à hí le cúekúee mí ðòn. Bǔn món á le Dónbeení ì cǐtí o.

28 Lé làa bǔn ó o Krista wóráa míten lè le muini yǎa le cúekúee mí ðòn á bóráa ǎa minka nùpua bè-kora nùhǔ. O khii bǐnǐ ì buen, ká bǔn màhǎ máa

* 9:20 Mi loń Léró vǔahǔ (Exode) 24.3-8

wé bè-kora ó o òueé òúe òúhú. O òueé kání bía pan o òuenló.

10

O Krista òueé òó hã muiní yaró òúhú

¹ Bío ó o *Mòyiize làndá wee zéení yínón bío wi òàn binbiriso mí bèere. Mu lé mu òàn khànkhánaamu. Hón làndá so wee zéení le hã muiní dà-kéní kéní mu ko hã wé ya làa lúlúio fée. Lé búñ nòn á bía òa wee ya hã bío yi á hã yí dà máa wé á òa máa téréen le Dónbeení yahó.

² Ká búñ mía se bía òa wee ya hã muiní mu bío yi á bè-kora wáa lá à sén á à día làa cúekúee, á lá máa bíní máa leéka mí bè-kora mu bío, á máa ya muiní mu bío yi.

³ Εε ká òueé. Làa lúlúio ká hã muiní mu wee wé à òa bíní leéka mí bè-kora bío.

⁴ Mu bon, òa nòn-zàwa là òa kókówá cãni yí dà máa òúe mu bè-kora òúhú.

⁵ Lé búñ nòn á bío ó o *Krista òuara ho òímíná yi, ó o bía nòn le Dónbeení yi:

«Fo yí tà hã muiní là mu bè-hãni bío,
à ù wó á ì sãnía wi.

⁶ Ba bùaa na òa fúana á cína le muiní yeení dèe wán
là hã muiní mu òúi na òa wee ya mu bè-kora
séndíaró bío yi búenbúen bío yí wó sína foñ.

⁷ A ì wáa bía: Lé mi na wà à òuen òueé wé ù síi bío.

Búñ lé bío túara ì dání yi le Dónbeení bióní vūahú yi.»*

* **10:7** Mi loñ Lení vūahú (Psaumes) 40.7-9

⁸ Bïo kà lé bïo ó o Krista bía lè ho yahó: «Fo yí tà hã muiní lè mu bè-hãni bïo. Fo mún yí tà 6a bùaa na 6a wee fũaa à cǐí le muinĩ yεεni dεε wán, lè le muinĩ na 6a wee ya mu bè-kora séndíaró bïo yi bïo. Bún búenbúen yí máa wa ũ sǐi.» A hã muiní mu ɲɔ̀n wee ya à héha làa bïo ho *làndá bòráa mu.

⁹ O Krista tǐn bǐnǐa bía: «Lé mi na wà à búen bueé wé ũ sǐi bïo.» O Krista 6ó ho hàánĩ muiní ɲúhũ ò orén mí bæere wó mítén là a muinĩ yia dó hã laho yi.

¹⁰ O Yeesu Krista wó le Dónbeenĩ sǐi bïo. Bïo ó o Krista nɔ̀n mítén á húrun le cúekúee á mu vóráa, lé bún wó á wa bïo sã le Dónbeenĩ yi.

¹¹ Ba yankarowà búenbúen wee dǐn ya hã muiní dà-kéní kéní mu làa wizooní, à hã ɲɔ̀n yí dà máa sɛn bè-kora máa día hùúu. ¹² Eε ká a Krista yan mu bè-kora séndíaró muinĩ le cúekúee, ò o yòó kará le Dónbeenĩ nín-tǐánĩ féeεε,

¹³ á pan bïo le Dónbeenĩ á à dé o zúkúsa o tá ó ò bè mí zení wán.

¹⁴ Le muinĩ dà-kéní mí dòn na ó o Yeesu mu yan lé dén wó á bía bïo sã le Dónbeenĩ yi térénna le yahó.

¹⁵ Lé bún le Dónbeenĩ Hácírí mún bía. Le bía bïo kà lè ho yahó:

¹⁶ «Bìo kà lé bïo ó o Núhũso bía:

Hã wizooní mu khǐló mónđen

á dǐo kà lé le páanĩ na á ï ì bè làa ba.

I ì dé ï làndáwá 6a sǐa yi,

I ì wé á 6a wé è leéka hã bïo,

¹⁷ I máa bǐnǐ máa leéka 6a bè-kora lè 6a wékheró bïo hùúu.»†

¹⁸ Hen ká mu bè-kora hǐa séra día, se muinĩ yaró wãa mía bún bè-kora so séndíaró bïo yi.

† **10:17** Mi loń Zeremii vūahũ 31.33-34

O Krista héra ho wāhū nān wēn

19 Awa, wān zāwa lè wān hīnni, lé o Yeesu cāni pānká yi á wa láa mu yi le wa à zo le *sòobá-lùe bān binbiriso yi.

20 O có ho wā-finle na lé ho wā-binbirí á nān wēn. O héra ho pōnsò-beenī na ka lè ho lé o sánia á wa wee dān yòo zo le sòobá-lùe bān binbiriso yi.

21 A wa yú 6a yankarowà nūhūso na wi le *Dónbeenī zī-beenī nūhū yi.

22 Mi wāa wa vá vaa búe le Dónbeenī yi lè le yi na púaara díá, lè le síidéró binbirí. Mu bīo na wa wó à mu yí se á mi wa lén wa síá yi à hā ce, à mún sēē wa sánia lè mu nūmu na wee ce.

23 Bīo wa dó wa síá yi wee lòní á mi le wa wé zéení bīo wéréwéré, à yí tée wa bāra. Mu bon, le Dónbeenī dó mí nīi le mí ì wé bīo na, à le wé mu.

24 Mi wa pa mún bīo, à wé hení mún síá le waminī lè hā wárá na se dānī yi.

25 Mi yí wa khí à wé yí buen wa kuure fémínló làa bīo 6a nī-dòndáa búí khú yí máa buennáa bīo síi, ká mi mǎhǎ wa wé hení mún síá, sònkú bīo wa zū le o Nūhūso wizonle nāana lua.

26 Bīo wa zū ho tūiá wó ká wa wó bè-kora làa cāni, se muinī wāa kūn mía máa ya būn bè-kora so séndiáró bīo yi.

27 Bīo ká, lé ho lòní le cítii lè ho dǎ-sūmúí na à cǐí le Dónbeenī zúkúsa.

28 Hen ká a búí yáara a *Moyiize làndá, ká mu bān sēérāsa nūwǎ nūn tàá nūwǎ tīn wi, á bānso ko ò o búe, màkárí zūnló mía mu yi.

29 Sònkú yīa zùarína le Dónbeenī Za yi, á wó le páanīi cāni na ceéra bānso lè mu kàakó-bīo, á là

le Dónbeenĩ Hácírí sãamuso, wón lònbee so máa poń bũn le.

³⁰ Yĩa bía bĩo kà á wa zũ: «Hã yúaa dĩró bĩo sã miĩ. Yĩa ko làa bĩo na, á ĩ wé mu lè bਾਂso». O mún pá bía bĩo kà: «O Nũhũso á à fĩ le cítii mí nĩpomu wán.»‡

³¹ Le Dónbeenĩ na wi fέεε á nũpue hĩa zon níi, bũn zńńi wi làa sòobέε.

³² Mĩ bĩnĩ leéka bĩo wó khĩna, le pãahũ na le Dónbeenĩ dó mí khoomu mi wán, á le lònbee yú mia làa sòobέε.

³³ Ba là mia, á beéra mi lò 6a nũpua 6úen6úen yĩo yĩ, táá bĩa 6a beéra lò làa bũn síi á mi tà jii.

³⁴ Mu bon, mi lò páanía bon làa bĩa wi ho kàsó yĩ. Hàrí mi níi bĩo 6a fó á mi yáá pá tà mu lè le sí-wεε, lé bĩo mi zũ le bĩo sã mia á sũaanĩ sũaanĩ mu, bũn á à keń bĩn fέεε.

³⁵ Awa, á mi wáa yĩ titika bĩo mi láa yĩ. Lé lerén síidéro mu bĩo yĩ á mi ì yĩráa le sàánĩ na bĩo jũhũ wi làa sòobέε.

³⁶ Mĩ ko mi hĩ mi sĩa bèra a na à mi dàń wé bĩo le Dónbeenĩ le mi wé. Lé bũn ñ na ká mi ì yĩ bĩo le dó mí jii le mí ì na mia.

³⁷ Le Dónbeenĩ bíonĩ vũahũ yĩ á bĩo kà bía:

«Hen làa cĩnú tente
ká yĩa lua á 6ueé dā.

O máa mía.

³⁸ O nũpue na térénna wón ñ keń le mukānĩ bin-birĩ na máa vé yĩ o síidéro le Dónbeenĩ yĩ pànká yĩ.

εε ká bਾਂso bĩnĩa ló lè mí món, á ĩ sũi máa wa a bĩo yĩ.»§

‡ **10:30** Mi loń Lándá zéeníló vũahũ (Deutéronome) 32.35-36

§ **10:38** Mi loń Habakuuki vũahũ 2.3-4

39 $\Sigma\epsilon$ ká bán na wee lé lè mí món à ví lén á warén mía tlahũ. Warén bán dó wa sia le Dónbeenĩ yi, á wi ho kâníló wõhũ wán.

11

Wàn òuaawa siadéro le Dónbeenĩ yi bio

¹ O nùpue siidéro le Dónbeenĩ yi wee zéení le mu bïo na á òanso dó mí sii wee lòní yíró ó o láa yi. Mu wee zéení le bïo á òanso yíó yí máa mi ó o láa yi le mu bïo bon binbirĩ.

² Lé wàn maáwà siadéro le Dónbeenĩ yi nòn á le tàráa òa bïo.

³ Lé bïo wa dó wa sia le Dónbeenĩ yi á nòn wa zũnáa le le léra ho ðímíjǎ lè mí biónĩ. Lé ká sii wa zũnáa le bïo yí máa mi lé bũn le ðĩn wán léraráa bïo wa wee mi.

⁴ O *Abεεle dó mí sii le Dónbeenĩ yi, lé bũn nòn le muini na ó o yan á sũaaní a *Kajεε muini. Lé o siidéro mu nòn le Dónbeenĩ tà fóráa o hãmu, á bía le o téréna. O Abεεle húrun, εε ká a siidéro le Dónbeenĩ yi bïo yi, á bïo ó o wó á òa nùpua pá wee bïo bïo.*

⁵ Lé o Enòaki siidéro le Dónbeenĩ yi bïo yi ó o òuan yòoraráa ho wáayi lè mí yèn-vèení «á nùpue yí bínía yí mən, lé bïo le Dónbeenĩ òuan wo yòoraráa ho wáayi.» Sãni ò o òua yòo ho wáayi, á le Dónbeenĩ biónĩ vũahũ zéení mu le «o bïo wó sina le Dónbeenĩ yi.»†

⁶ A bũn jòh̄n òueé wé ká mu yínòh̄n le siidéro le Dónbeenĩ yi bïo yi, á nùpue bïo yí dà máa wé sí Dónbeenĩ yi hùúu. Yia wee vá vaá búe le Dónbeenĩ

* **11:4** Mi loñ Bïo jùhũ òúεεní vũahũ (Genèse) 4.3-10 † **11:5** Mi loñ Bïo jùhũ òúεεní vũahũ (Genèse) 5.21.24

yi ko ò o láa mu yi le le wi binbirì, á bia wee cà 6a zũn le á le mún wee sàání yi.

⁷ Lé o Nɔwee síidéro le Dónbeenì yi bïo yi á le zééníanáa bïo wà 6ueé wé làa wo. Ó o Nɔwee dó mu le sòobéε yi, ó o wíokaa ho won-beenì ó orén là a zĩ nùpua káníanáa. Lé o síidéro mu le Dónbeenì yi á sííníá ho ðímíná nùhũ. A lé o síidéro mu bïo yi á le Dónbeenì le o térénnanáa.

⁸ Lé o *Abarahaamu síidéro le Dónbeenì yi bïo yi ó o tàráa le veró á wà van ho kǎhũ na le Dónbeenì le mí ì na a yi, à ho bïo sí a yi. O yáá hínɔn wà ká a yí zũ hen na ó o wee va yi.

⁹ O dó mí síi le Dónbeenì yi, ó o wà vaá kàyáa ho kǎhũ na le Dónbeenì dó mí n̄ii le mí ì na a yi yi, á kera há pǎnsòni bùkúwá yi b̄in là a *Izaaki là a *Zakoobu, bán na á há k̄ia dà-kéní kéní mu bïo mún sã yi.

¹⁰ O Abarahaamu mu lá wee lòní ho lóhó na nùhũ fàrá t̄ina. Hón lóhó so lé le Dónbeenì zééníá bïo ho fàráráa, á lé lerén mún fàrá ho.

¹¹ Lé o Sara síidéro le Dónbeenì yi á nɔn le wó ó o yúrãa o za ká a n̄n h̄iana yí máa te, ò o mún k̄ina. Εε ká a màhã láa le ká le Dónbeenì dó mí n̄ii le mí ì wé bïo na, à le wé mu.

¹² Lé bún nɔn á wàn 6úaawa n̄i-kéní mí dòn, o Abarahaamu, á wó 6a zãamãa 6àn maá, ká a h́mú yáá lá sùarãa. Mu n̄pomu na sã a món á boo lè há mànàayio bïo síi, tàá lè le h̄n̄lè na mu yámú n̄umu n̄ii bia bïo síi. Nùpue yáá yí dà máa m̄i 6a máa zũn n̄ii.

¹³ Bán 6úen6úen dó mí sía le Dónbeenì yi á h́run à bïo le dó mí n̄ii le mí ì wé yí kúaa 6a wán. Εε ká 6a màhã pá khèra m̄n mu, á 6a sía wan mu

bïo yi, á 6a bía wéréwéré le mi lé 6a kàyáwá ho tá wán.

¹⁴ Bïo 6a bía bűn kà sïi wee zéeni le 6a màkóo wi maá zïi yi ho wáayi.

¹⁵ Hen ká 6a lá leékaa ho kōhű na 6a ló día bűn varó bïo binbirĩ, se 6a lá à dàń ñ bűn ì va ho.

¹⁶ Εε ká lé bïo le maá zïi na bïo sűaaní, dïo wi ho wáayi, lé dén 6a màkóo wi yi. Lé bűn ñon le Dónbeenĩ yí máa ñyi bïo 6a wee ve le le mín Dónbeenĩ bïo yi, dén na son ho lóhó ká làa ba.

¹⁷ Lé o Abarahaamu sïidéro le Dónbeenĩ yi bïo yi ó o tà le mí ì ya mí za Izaaki lè le muini á à na le yi p̄ahű na le le mí ì khén o kúará yi, ká a ñon zű kénkén le le Dónbeenĩ mu dó mí ñii ñon wo yi.

¹⁸ Mu bon, le Dónbeenĩ hĩa bía ñon wo yi: «Ba zàwa na á ì dó ì ñii le ì na fon, lé o Izaaki á ì ì dñ wán á fo ò yíráa 6a.»‡

¹⁹ Εε ká a Abarahaamu lon mí yi, ó o le le Dónbeenĩ dà 6a ñi-hía wee vèeni. Lé bűn ñon á le Dónbeenĩ mu díaráa o za ñon wo yi, ó o ka lòn yia na vèera.

²⁰ Lé o Izaaki sïidéro le Dónbeenĩ yi bïo yi ó o dúbuaaráa o Zakoobu là a Ezayuu yi bïo wà 6ueé wé dání yi.

²¹ Lé o Zakoobu sïidéro le Dónbeenĩ yi ñon á bïo ó o húmú dñ, ó o dúbuaaráa o Zozεεfu zàwa lè mí ñi-kéní kéní yi, ò o 6uan mí bűini yi á líí 6úrá ò o 6úaanía le Dónbeenĩ.

²² Lé o Zozεεfu sïidéro le Dónbeenĩ yi ñon ó o húmú p̄ahű ó o bíaráa o *Isirayεεle ñipomu léro ho *Ezipite yi bïo, á zéeni bïo 6a à wé là a ñi-hínmu.

‡ 11:18 Mi lon Bïo ñúhű 6úeenii vűahű (Genèse) 21.12

23 Lé o *Mɔ̀ȳiize ɓàn nùwǎ s̄iadéró le Dónbeenĩ yi ɓiõ yi á ɓa s̄ankaarǎa wo hǎ p̄ina t̄in. ɓiõ ɓa m̄on o za semu, ó o ɓéε ɓionĩ ɓa yí zǎna.

24 Lé o Mɔ̀ȳiize s̄iidéró le Dónbeenĩ yi n̄on á ɓiõ ó o h̄ia d̄on, ó o pǎ le ɓa wé yí ve mí làa Ezipite ɓéε h̄inló za.

25 O tà lá le lònbee lè le Dónbeenĩ n̄ipomu, à ɓiõ lá dà à wéε o s̄ii ho p̄on-za yi, ɓ̄n na lé mu bè-kora ó o pǎ día.

26 Ho Ezipite k̄oh̄ũ nàfòró wi ɓ̄n bon. εε ká a Mɔ̀ȳiize c̄on, á hǎ làntàa na à là làa wo làa ɓiõ ɓa wee là làa ȳia le Dónbeenĩ m̄on léra ɓiõ s̄ii á ɓiõ ɓ̄h̄ũ wi o c̄on làa s̄obéε, lé ɓiõ ó o khèra m̄on ho c̄nú na pan wo ho ȳró.

27 Lé o Mɔ̀ȳiize s̄iidéró le Dónbeenĩ yi n̄on ó o lórǎa ho Ezipite k̄oh̄ũ yi wà ò o yí zǎna ɓiõ ho k̄oh̄ũ mu ɓéε s̄ii á à c̄i a yi. O ka lè o ȳio wi le Dónbeenĩ na yí máa mi wán, lé ɓ̄n te ɓiõ ó o fǎrá t̄inanǎa.

28 Lé o s̄iidéró le Dónbeenĩ yi n̄on ó o dúráa ɓa *zúifùwa s̄ánú na ɓa le Paaki, á n̄on le ɓii le ɓa khi o Isirayεεle n̄ipomu z̄iní z̄ūaɓiní lè le c̄ani bèra a na à ho wáayi tonkaro na wee ɓúε ɓa nùpua à yí ɓúε ɓa h̄inb̄ii zàwa.

29 Lé o Isirayεεle n̄ipomu s̄iadéró le Dónbeenĩ yi n̄on ɓa dàɓna k̄aanǎa mu yámú ɓumu bè-muh̄ũ yi lè mí làa lòn tá henĩ ɓiõ s̄ii. εε ká ho Ezipitesa ɓ̄n ɓa m̄on ɓueé zon, á mu ɓumu ɓó ɓa ɓúenɓúen.

30 Lé o *Isirayεεle n̄ipomu s̄iadéró le Dónbeenĩ yi n̄on ɓa ɓánbǎa ho Zerikoo lóhó hǎ wizoonĩ ɓiõ h̄èɓun, á ho dándá beenĩ na son k̄inía ho lóhó mu yi á tò.

31 Lé o háa na lá wee yèé mítén, yia ba le Arahaabu siidéro le Dónbeenĩ yi non ó o káníanaa, ò o yí páania yí húrun lè le Dónbeenĩ zúkúsa. Lé bïo ba cūiilowà na ló ba Isirayεεlesa cón ó o buan se.

32 Bïo á ĩ yàá wãa à bīnī ì bío lé mu yén. O Zedion, là a Baraaki, là a Samusōn, là a Zefitee, là a *Daviide, là a Samuwεεle lè ba ni-cúa fεerowà bïo na ba wó á ĩ yí dà máa tè yi búenbúen máa véení.

33 Lé ba siadéro le Dónbeenĩ yi bïo yi non ba dàrina ba bá-zàwa, á wó bïo téréna, á yú bïo le Dónbeenĩ dó mí ĩi le mí ì na ba yi, á mún dàrina tunnáa ba kúdenwà ĩnī.

34 Lé le siidéro mu le Dónbeenĩ yi bïo yi non ba dàrina bóràa hã dā-sūmáa, á kánia miten ho khà-tóní búeró yi. Ba buεεkaa á lò bīnía fá. Ba henía mí sia táràa hã hĩa, á dàrina non mí zúkúsa hīn-táwá.

35 Lé ba háawa búí siadéro le Dónbeenĩ yi non ba bīnía mōnnáa mín nùpua na lá húrun lé bïo ba vèera.

Ba nùpua búí ba ĩnīnía sánia ba siadéro le Dónbeenĩ yi bïo yi, á ba pã le mí máa kání mítén á ba húrun, bèra a na à ba bīnī vèe à keñ le mukānī binbirī yi.

36 Ba búí ĩà mí yiwa á hã làntàa kúio ba yi. Ba han ba, á can lè hã zúakùaríwà kúaa ho kàsó yi.

37 Ba búí ba lèekaa lè hã huua bó, ba búí ba kúiora lè hã kàràkàráwà, ká ba búí bán ba bó lè ho khà-tóní. Ba búí bán yí zū hen na ba à zo, á wee zī ba pia lè ba via sōnna. Mu bïo búenbúen fòora ba yi. Ba beéra ba lò làa sòobéε.

38 Ho dímjá yí ko làa ba, lé bïo ba sūaaní ho. Ba wee hée vīná ho tá henī lè hã búaa yi, á wee hée zo hã hue-beera pōnna lè hã kána yi.

39 Le Dónbeenĩ tà bán búenbúen bïo 6a siadéro le yi bïo yi. Èε ká bïo le Dónbeenĩ mu dó mí jii nɔn le mí ì na 6a yi á 6a màhã pá yí yú,

40 lé bïo Le Dónbeenĩ lá wíokaa bïo sũaaní bún á ká lè wa búenbúen. Lé bún nɔn 6arén mí dòn yí ko 6a bïo jii sí ká warén na ká níi ló.

12

Mi wa hĩ wa sia le lònbee lè mi sítwà yi

1 Awa, bïo á bán seérà-kúii so kńía wɛn, á minén mún wa pí bïo búenbúen na wee hè wɛn wa máa va lè ho yahó, à mu bè-kora na wee bũmaka wɛn à wa pí día, ká mi wa lùwí lè wa sòobéε vaa dã hen na wa ko wa vaa dã.

2 Mi wa fá wa yïo o Yeesu yi. Wón lé yia wee wé à wa dàń dé wa sia le Dónbeenĩ yi. Lé orén wee tíí wa siadéro mu jii. O tà á 6a búaa wo ho *kùrùwá wán ó o húrun, á tà mu 6àn nĩyio yi, lé bïo ó o fèra mɔn le sí-wεε na wi mu món. A hã laà na kà wán, ó o 6èn kará le Dónbeenĩ nín-tiání.

3 Mi leéka a Yeesu bïo. Ba bè-kora wérowà hĩnɔn o wán, ká a màhã jà mí yi mu búenbúen yi. A mi wãa yí le mi bàra tèró à yí pànká mi wán.

4 Mi wee fi lè mu bè-kora, èε ká mi dĩn yí fun làa bún yí vaá 6ó mu húmú yi.

5 Mi so yiwa sà le zéení na le Dónbeenĩ nɔn mia yi lè le zàwa bïo síi le?

«ĩ za, hen ká a Núhũso wee bé fo, à ũ yí pí.

Hen ká a wee zá làa fo, à ũ yí tèé ũ bàra.

6 Mu bon, o Núhũso wee wé bé bĩa ó o wa.

Bĩa ó o zũ le 6a bïo sã a yi bán búenbúen lé bĩa ó o wee wé ha.»*

* 12:6 Mi loń Wàhio vūahũ (Proverbes) 3.11-12

7 A lé mi béró bïo yi n̄n mi lò wee beráa. Le Dónbeenĩ ßuan mia lè mí kùrú zàwa bïo síi. Lé o za yén á bàn maá máa wé bé?

8 Ká le Dónbeenĩ yí máa bé mia lè mí zàwa na ká búenbúen bïo, se mi lé le zii zàwa, ká mi yín̄n le zàwa binbirí.

9 Wa maáwà fù wee bé w̄en á wa mún fù wee k̄nbi 6a. A mu so yí s̄aaní à wa wé k̄nbi o Maá Dónbeenĩ porĩ b̄n bèra a na wa yí le mukānĩ le?

10 Wa maáwà wee bé w̄en ho p̄n-za yi héha lè 6a kùrú yilera. Ká le Dónbeenĩ dén wee bé w̄en bèra a na wa bïo wé se. Le wi à wa ce làa bïo lerén wee ceráa.

11 Wa béró p̄ahũ á mu máa wé wé s̄i w̄en, mu wee wé beé wa lò. E ká mu véenii á b̄ia bó bán lé b̄ia wee wé 6a n̄pua na téréna, bán wee wé k̄n ho héerà yi mu bïo yi.

12 A mi cén hení mi bàra na tò, mi zení na wee t̄maka à mi fárá d̄nĩ.

13 Mi bè ho w̄hũ na muina, bèra a na à yia lé o lóni bïo yí dé wán, ká a w̄enĩ dan̄ téréen.

14 Mi wé à ho héerà k̄n minén lè 6a n̄pua búenbúen p̄ahũ, à ceé miten le Dónbeenĩ yahó, ká b̄n mia á n̄pue woon máa mi a N̄hũso Dónbeenĩ.

15 O búii yí v̄i v̄i à pí le Dónbeenĩ s̄amu na le wee wé na a yi. Mi pa miten bïo, mi yí día le bïo búii na yí se à lé mi t̄ahũ lòn v̄indè-heere à d̄é b̄ia ká.

16 Mi pa miten bïo mu koomu lè mí síiwà wéró yi. Mi wé yí zuañ bïo bïo s̄a le Dónbeenĩ yi làa bïo á yia 6a le Ezayuu wóráa mu bïo síi. Wón m̄n ho d̄n̄l̄o yí á p̄anáa mí n̄i-k̄nmu n̄n mín f̄e yi.

17 A mu vaa véenii ó o wi à bàn maá dúbua a yi, ká wón màhá yí wó mu. O o wá h̄a yèn-ca-poa san

à mu yí dàńna yí yèrèmaa.

¹⁸ Bïo ho fù làa yahó nùpua vá vaá bóráa le búee na 6a le Sinayii yí, bñn na ó o nùpue dà wee túii yí, na lé ho dǎhǎ, lè le tíbí-cúaa, lè ho pinpi-beenĩ, á minén yí vá yí vaá bóráa lahó búii yí làa bñn 6àn síi.

¹⁹ Ba ńá le búaańi wíló, lè mu tǎn-beenĩ sǎ, á 6a yí dàńna mu. Á 6a le le Dónbeenĩ yí bñn yí bío làa mí mítén.

²⁰ Lé bïo á bïo mà nǎn 6a yi po 6a. Bïo kà lé bïo mu tǎmu bía: «Nùpue lée nùpue túaa le búee mu yi, hàrì ò o wé zàn-yĩa, á wón ñ lèeka lè hǎ huua á à búe.»†

²¹ Bïo á bán mǎn á zǎńía 6a làa sòobéε, fúaa o *Mǎyize bía bïo kà: I zǎna zǎna á wee zà.

²² Εε ká minén bán vá vaá 6ó le búee na 6a le Sion yi, lè le Dónbeenĩ na wi fέεε 6a lóhó yi, hón na lé ho Zeruzalemu na wi ho wáayi. Mí vá vaá 6ó 6a nùpua cèrèε na wee dí ho sǎnú yi, bán na lé ho wáayi tonkarowà, lè le Dónbeenĩ hínbii zàwa na yènnáa túara le cǎn ho wáayi.

²³ Mí vá vaá 6ó le Dónbeenĩ hínbii zàwa na yènnáa túara le cǎn ho wáayi yi. Le Dónbeenĩ na wee fí le cítii 6a nùpua búenbúen wán lé ðio mi vá vaá 6ó yi, á vá vaá 6ó 6a nùpua na téréńna á bïo ńii sú yi.

²⁴ O Yeesu, yĩa kúaará mí cǎni ceéraráa wen lé wón mi vá vaá 6ó yi. Lé orén le Dónbeenĩ ðin wán bóráa le páanii finle làa wen. O o cǎni mún bïo ńúhǎ wi po a *Abεεle bïo.

²⁵ A mí cén wé ńí yĩa wee bío làa mia cǎn sese. O *Isirayεele ńipomu yáanía yí ńá yĩa ńà 6a zeń

† 12:20 Mi loń Léró vūahǎ (Exode) 19.12-13

wán cǎn, á le lònbee ɓèn yú ɓa. Ká warén bán lé le Dónbeenĩ wee bío làa wɛn ho wáayi. Ká wa tun wa jikǎnna le wa máa jí le cǎn, á le lònbee mún ñ yí wɛn léé kǎnkǎn.

²⁶ Le Dónbeenĩ yánkaa wee bío à ho tá ɓúenɓúen dèké. A ho zuia á ɓïo kà lé ɓïo le dó mi jii non wɛn le mí ì wé: «Ĩ pá à ɓíní ì wíoka à dèké ho tá, á mún ñ dèké ho wáayi.»‡

²⁷ Bún kúará le ɓïo léra na dà wee dèké á khii vé. Ká ɓïo yí dà máa dèké bún ñ kéñ ɓín.

²⁸ Lé bún non á warén bá-zàmu na wa yú á yí dà máa dèké. Bún ɓïo yi à mi wa zúñ le Dónbeenĩ sãamu na le wó làa wɛn ɓïo, à sá na le yi à héha làa ɓïo le síi vá yi, lè le kǎnbii, lè le ya-hézání.

²⁹ Mu bon, wàn Dónbeenĩ ka lòn dǎhũ na wee yáa mu ɓïo.

13

ɓïo le Dónbeenĩ ñipomu ko ɓa ɓua lè miten

¹ Mi wañ mín làa ɓïo ɓa nuzàwa waráa mín ɓïo síi.

² Nĩ-hãni wé huera mi wán à mi ɓua a sese, mi yí le mi yiwa sà bún yi. Ba ñ-dòndáa ɓúi wó mu, á ɓa ɓuan ho wáayi tonkarowà ká ɓa yí zū mu.

³ Mi wé leéka ɓia wi ho kàsó yi ɓïo, à kéñ lè mi páanía wi ho yi làa ba. Mi mún wé leéka ɓia ɓa wee beé lò ɓïo, à kéñ lè minén ɓa mún wee beé lò.

⁴ Báawa lè mí hánání, mi wé bè ɓïo le Dónbeenĩ bíá yi mu yaamu dǎní yi. O báa tàá o háa á yí ko ò o wé há-fénló tàá bá-fénló. Mi zúñ le le Dónbeenĩ khii síini ɓa há-féwá lè ɓa bá-féwá júná.

‡ 12:26 Mi loñ Aazee vūahũ 2.6

⁵ Mi yí le mi sía sòobá wé vá le wárí yi dà khií. Mi le bïo wi mi cón à mi sía wa bïo yi. Le Dónbeenĩ mí βεεre yáá bía bïo kà: «Loń, ı́ máa día fo ũ dòn, ı́ máa pí fo hùú.»*

⁶ Lé bñn te bïo wa sía hereka á dà à bïoráa bïo kà:

«O Nùhũso Dónbeenĩ wee séení wεn fέεε,

á wa máa zón dεε.

Nùpua yí dà dεε búı máa wé làa mi»†

⁷ Bïa zéenia le Dónbeenĩ bïo làa mia á mi tà le yi á mi wé leéka bïo. Mi loń bïo 6a 6uan lè miten le Dónbeenĩ bïo dǎní yi vaá húrunnáa. Minén mún 6ua miten lè 6a bïo síi.

⁸ Bïo ó o Yeesu *Krista karáa ho hĩihũ lé bñn ó o mún karáa ho zuia. Lé bñn ó o ò dinnáa fέεε máa yèrémá hùú.

⁹ Mi pa miten bïo, à yí día le 6a khà mia vĩnı́ lè ho kàránló síiwà na yí se. Bïo se lé à wa yí ho pánká le Dónbeenĩ sãamu na le wee wé bïo yi, Ká yínóń hã làndáwá na bò ho dǎnló wán bïo yi.

¹⁰ Warén muını́ yεení dεε wi. A 6a yankarowà na wee sá 6a *zuífùwa pōnsòni bùkú yi á yí ko 6a wé dí bïo wi le wán.

¹¹ Ba yankarowà nùhũso wee 6ua 6a bùaa na 6a fũaana cãni à zoráa le *sòobá-lùe yi mu bè-kora séndíaró bïo yi. Ká 6a bùaa mu bán 6a wee lée cǐi ho donkíahũ.

¹² Lé làa bñn síi 6a mún 6uan o Yeesu lóráa ho Zeruzalεemu lóhó donkíahũ á lée 6ó. O bïo wó ká síi bèra a na ò o cãni pánká yi, à 6a nùpua bè-kora sén día.

* **13:5** Le bionı́ mu bía bò bïo túara ho Làndá zéeníló vı́ahũ (Deutéronome) 31.6, 8 yi là a Zozue vı́ahũ 1.5 yi. † **13:6** Mi loń Lenı́ vı́ahũ (Psaumes) 118.6

13 A mi wáa wa lée sí a Yeesu mu yahó ho donkíahú, à há làntàa na là làa wo bàn síi à wa mún tà yi.

14 Ho lahó na wa wi yi ho ðímíná yi á máa keń bín fέεε. Lé bűn te bűo wa wee càráa hĩa wa khii keení yí ho yíró na lua yi.

15 Mi wé wa khòoní le Dónbeenĩ fέεε o Yeesu pánká yi, à bűn wé lòn muinĩ na wa yan non le yi. Dén muinĩ so lé wa jíní bè-bionii na wa wé è khòonínáa le.

16 Mi wíoka wé wé mu bè-tentewà lè 6a nùpua, à wé séení mín lè mí níi bűo. Bűn ka lòn muinĩ, mu bűo sí le Dónbeenĩ yi. Mi yí le mi yiwa sà bűn yi.

17 Bĩa wi mi jùhú wán á mi wé bè bioní yi. Ba wee pa mi bűo, á lé 6arén mún khii zéení bűo mi bűo karáa lè le Dónbeenĩ. Ká mi wee bè 6a bioní yi, á 6a wé è sá mí tonló lè le sí-wεε. Ká mi yí máa wé bűn, á 6a wé è sá ho ká 6a sía yí wan, bűn á cűnú mía yi.

18 Mi wé fio na wεn. Wa láa waten yi, á zű le wa yí wó yí khon bűo búí yi. A wa mún wi à wa wé wé bűo se fέεε.

19 I wee hení mu á à na mia le mi fio le Dónbeenĩ yi bèra a na à ĩ yí ho wóhú bíní 6uen mi cón fùafù.

Hã farà

20-21 Le le Dónbeenĩ wé à mi dàń wé bűo se á le síi vá yi. Lé lerén lé ho hээрà 6ànso. Le bò le páanii làa wεn fέεε lè wa Nùhúso Yeesu cāni. Lé lerén vèení wo léra mu húmú yi á wó lè mí nípomu paro binbirĩ. Le o Yeesu *Krista pánká yi à le Dónbeenĩ mu wé à wa dàń wé bűo le síi vá yi. Le ho cűkú bűo sí a Yeesu Krista yi fέεε. *Amiina!

Mòndén bionĩ làa tềeni

²² Wàn zàwa lè wàn hínni, há bíoní bío yɛn na á ì túara kà á mi pa bío sese, ì túara há nòn mia à henínáa mi síà.

²³ Wàn za Tímotee á ɓa wǎa léra ho kàsó yi díà. Ká a yú ɓueé dǎn fùafùà, á wa à bè mín ɓueé ɓúεεkí mia.

²⁴ Mi tɛɛní mi ya-díwá ɓúenɓúen yi, làa ɓia bío sǎ le Dónbeení yi ɓúenɓúen. Wàn zàwa lè wàn hínni na wi ho Italii kǎhǎ yi wee tɛɛní mia.

²⁵ Le le Dónbeení wé mí sǎamu lè mi ɓúenɓúen.

Dónbeenì páaní fīnle vūahũ
New Testament in Buamu (UV:box:Buamu)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Buamu

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Buamu

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Nov 2024 from source files
dated 30 Dec 2021
331a1641-e36a-5300-8cb1-c9476fcef9bf